

A SZOCIÁLISPROBLÉMA-MEGOLDÓ GONDOLKODÁS KÉRDŐÍV KIPRÓBÁLÁSA TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT GYERMEKEK KÖRÉBEN – A KISMINTÁS VIZSGÁLAT TANULSÁGAI

Tóthné Aszalai Anett
SZTE Gyógypedagógus-képző Intézet

Kulcsszavak: szociálisprobléma-megoldó gondolkodás; kérdőívfejlesztés, kérdőív kipróbálása; tanulásban akadályozott gyermekek

C1

Az esélyegyenlőség, integráció, participáció elvének előtérbe kerülése szükségessé teszi a fogyatékos, sérült, akadályozott tanulók társas viselkedését meghatározó pszichikus összetevők eddiginél pontosabb megismerését, valamint a szociális státusz meghatározását és az összetevők (pl. képességek, gondolkodási struktúrák) fejlesztését. A tanulásban akadályozott gyermekek társas viselkedését befolyásoló pszichikus összetevőivel egyre több kutatás foglalkozik (*Bless, 1995; Torda, 2004; Szekeres, 2011*), melyek eredményei alapján az összetevők megismerése és fejlesztése által elősegíthető a társadalmi beilleszkedés és enyhíthetők az akadályozottság tünetei. Mivel Magyarországon atipikusan fejlődő gyermekek szociálisprobléma-megoldó gondolkodásának jellemzőit nem ismerjük, 2011 májusában megvizsgáltuk e pszichikus összetevő jellemzőit 10 és 14 éves tanulásban akadályozott tanulók körében, s a jellemzőket összehasonlítottuk többségi tanulók problémamegoldó gondolkodásával.

Az előadás a mérőeszköz készítésének folyamatát, a mérőeszköz felépítését, valamint e kismintás vizsgálat eredményeit ismerteti. A mérőeszköz fejlesztése során az SPSI-R kérdőív (*D'Zurilla és mtsai, 2002*) korábban adaptált változatát használtuk. Szintén általunk összeállított kérdőívvel gyűjtöttünk adatokat a háttérváltozókról (pl. szülők iskolai végzettsége, testvérek száma), valamint arról, hogyan vélekednek a pedagógusok a gyermekek szociálisprobléma-megoldó gondolkodásáról. A kutatás egyik fontos eredménye, hogy sikerült olyan mérőeszközt kidolgozni, amely alkalmas tanulásban akadályozott gyermekek szociálisprobléma-megoldó gondolkodásának vizsgálatára. A próbamérés eredménye szerint a többségi tanulók az életkor előrehaladtával több elkerülést és kevesebb racionális problémamegoldást alkalmaznak, ugyanakkor a tanulásban akadályozott 10 és 14 éves gyermekek esetében ez az eltérés nem azonosítható. A kismintás vizsgálat tapasztalataira és eredményeire építettük a 2011 végén és 2012 elején, többségi és tanulásban akadályozott tanulók körében végzett nagymintás empirikus vizsgálatunkat, melynek eredményeit a negyedik előadás mutatja be.

A kutatást a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karának Tudományos Pályázati Alapja (CS006/2011) támogatta.